

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Bedlivá Kateřina

Název práce: Udržitelný cestovní ruch v mexickém státě Oaxaca

Autor posudku: Ing. Martina Pásková, Ph.D.

Cíl práce: Cílem této práce je zhodnotit sociální udržitelnost cestovního ruchu v destinaci Oaxaca. Práce se zabývá především dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí zvolené destinace, dále sledováním tendencí v růstu počtu návštěvníků a také jakou roli má v dané oblasti ekoturismus

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení (známka)			
	A	C	E	F
Práce svým zaměřením odpovídá studovanému oboru	☒	☐	☐	☐
Vymezení cíle a jeho naplnění	☐	☐	☒	☐
Zpracování teoretických aspektů tématu	☐	☒	☐	☐
Zpracování praktických aspektů tématu	☐	☐	☒	☐
Adekvátnost použitých metod, způsob jejich použití	☐	☐	☒	☐
Hloubka a správnost provedené analýzy	☐	☐	☒	☐
Práce s literaturou	☐	☒	☐	☐
Logická stavba a členění práce	☐	☒	☐	☐
Jazyková a terminologická úroveň	☐	☒	☐	☐
Formální úprava a náležitosti práce	☒	☐	☐	☐
Vlastní přínos studenta	☐	☒	☐	☐
Využitelnost výsledků práce v teorii (v praxi)	☐	☐	☒	☐

Dílčí připomínky a náměty:

V úvodní i závěrečné části své BP autorka uvádí, že „Cílem práce bylo zhodnotit sociální udržitelnost cestovního ruchu v destinaci Oaxaca, konkrétně dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí destinace ...“, avšak ve skutečnosti se zabývá pouze percepce těchto dopadů. V praktické části totiž v rámci primárního výzkumu zjišťuje hodnoty tzv. iritačního indexu pomocí dotazníkového šetření vnímání dopadů jako např. přetěžování veřejných prostranství, zvyšování cen, zvýšení hluku, vliv cestovního ruchu na zvyky a tradice, vliv rozvoje cestovního ruchu na infrastrukturu, avšak tyto vlivy samotné, resp. hodnoty jejich indikátorů nesledovala. V rámci sekundárního výzkumu sledovala intenzitu cestovního ruchu pomocí dat o návštěvnosti, avšak to o dopadech cestovního ruchu také nevypovídá.

Ze tří výzkumných otázek se žádná netýká dopadů cestovního ruchu, jen jedna se týká dopadů ekoturismu, který mění sociokulturní prostředí v nejmenší míře (vzhledem k ostatním formám cestovního ruchu). Další dvě se zabývají vnímáním dopadů a vývojem návštěvnosti.

Také metoda zúčastněného pozorování zde z tohoto důvodu není zcela patřičná, neboť ta by byla v pořádku, pokud by autorka šetřila názory účastníků místního cestovního ruchu, ale pro popis dopadů na sociokulturní prostředí destinace by musela pobývat nějakou dobu v rodinách místních obyvatel, v jejich komunitách. Takto jde jen o pozorování, ne však zúčastněné. Podle slov autorky, pro zúčastněné pozorování „je vymezen dvouměsíční pobyt autorky ve zkoumané oblasti“. Z textu BP lze vydedukovat (v metodické části to není nikterak popsáno!), že tam autorka byla v roce 2011, tedy pře 5 lety. Lze si tedy jen těžce představit, že autorka metodicky koncipovala a následně prováděla výzkum ve zkoumané oblasti již před tím, než začala na FIM studovat!

Korelace iritačního indexu a životního cyklu destinace (Tab. č. 3) není citována přesně, jde o interpretačně zavádějící citaci.

Vymezení pojmů jako např. Oaxaca nebo Mexico nepatří rozhodně do teoretické části práce, nemají s teorií nic společného. V teoretické části by se také při objasňování ekoturismu nemělo pracovat s Oaxakou (jde již aplikaci teorie ve zkoumané oblasti).

V otázce dotazníku (str. 70) je chyba, neboť v této jedné otázce (na kterou chce jednu odpověď) autorka zde klade zároveň 3 různé otázky („Jste omezováni cestovním ruchem? například byste chtěli žít na jiném místě, ale kvůli CR to není možné? Nebo nemůžete navštěvovat některá místa, protože jsou přeplněná turisty?).

Otázka zjišťující spokojenost se životem ve městě nemá přímý vztah k iritačnímu indexu.

Text práce trpí častým používáním osobní formy (1. os. mn. č.) např. v kap. 4. 4. , kap. 4. 7, kap. 5. 2

Na str. 21 je necitovaná věť (poslední). V kapitole 4.1.7 je použita nepřiměřeně dlouhá citace – autorka měla na text odkázat a vypíchnout jen to nejdůležitější, měla použít více zdrojů.

„Zocalo“ není náměstí, jak uvádí autorka, ale tržiště, indiánská kultura náměstí nezná.

FONATUR není Národní fond na podporu turistiky, ale cestovního ruchu.

Autorka uvádí, že zaokrouhlovala počet návštěvníků na 100 tisíc (str. 42), v samotné tabulce (str. 47) naštěstí jen na 100.

Druhá hypotéza nese vadu vágního vymezení, neboť „viditelný nárůst“ nelze hodnotově ověřit. Tuto vadu se pak snaží napravit definováním, co považuje za viditelný nárůst, což je poněkud obskurní řešení. Ale i toto řešení není správné, neboť takto definovaný nárůst by nastal i při každoročním růstu 1%, což určitě není tempo růstu, který měla autorka „viditelným“ nárůstem na mysli. Zejména však autorka chybně formulovala třetí hypotézu „Ekoturismus přispívá ke zmírnění dopadů cestovního ruchu na sociokulturní prostředí v destinaci Oaxaca.“, neboť její formulace neumožňuje její operacionalizaci a tím znemožňuje ověřitelnost. Jaké proměnné autorka sledovala nebo alespoň zamýšlela sledovat, aby tuto hypotézu ověřila? Tato hypotéza totiž předpokládá, že ekoturismus má v Oaxace příznivější bilanci pozitivních a negativních dopadů než všechny další formy oaxackého cestovního ruchu jako celku. Rozhodně nemůže autorka při formulování hypotéz očekávat, že bude mít k dispozici studie, které by její hypotézu zkoumaly a potvrdily (autorka totiž v závěrečné práci uvádí, že tato hypotéza „nemohla být potvrzena ani vyvrácena, jelikož jak je uvedeno v práci, nebyly nalezeny žádné studie, které by tuto problematiku zkoumaly a potvrdily ...“). U první hypotézy při zhodnocení jejího ověření autorka konstatuje, že „Vzhledem k výsledkům, které z větší části ukazují na první stupeň iritace, můžeme tuto hypotézu potvrdit.“, avšak vzhledem k velikosti vzorku (113 respondentů) v poměru k velikosti

základního souboru (počet obyvatel Oaxaky 3,9 mil. obyvatel), je zřejmé, že jde jen o indikativní, ne validní výsledek. Další slabinou vzorku je že, lidé nad 50 let se v podstatě dotazníkového šetření nezúčastnili, ale v Oaxace jich je asi pětina, navíc je z ostatních podobných výzkumů zřejmé, že starší lidé vnímají změny způsobené cestovním ruchem negativněji. Vzorek tedy nebyl ani kvantitativně ani kvalitativně reprezentativní. Hypotéza tedy díky nereprezentativnosti ověřena nebyla. Autorka sice nereprezentativnost zkoumaného vzorku připouští v závěru, avšak nezmiňuje jej a hlavně nezohledňuje v rámci hodnocení validity hypotéz, což je chyba.

Autorka v závěru práce uvádí, že „výzkumem bylo zjištěno, že Oaxaca je v počáteční fázi svého vývoje“, není však zřejmé, jakým výzkumem toto prokázala? Jaká data na to poukazují?

Práce je z hlediska formální úpravy poměrně dobře zpracovaná, s grafy ilustrujícími výsledky primárního šetření i s kvalitní fotografickou dokumentací (i když fotografie mohly ve větší míře ilustrovat dopady cestovního ruchu na sociokulturní prostředí Oaxaky, to by tam však autorka musela být v době, kdy měla již zkoncipovanou bakalářskou práci, resp. její výzkumnou část).

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

I přes popsané nedostatky této bakalářské práce ji doporučuji k obhajobě, neboť autorka splnila základní požadavky na ni kladené a projevila velký zájem o zkoumanou destinaci i řešenou problematiku.

Otázky k obhajobě:

1. Jakým způsobem autorka zamýšlela operacionalizovat svou třetí hypotézu „Ekoturismus přispívá ke **zmírnění** dopadů cestovního ruchu na sociokulturní prostředí v destinaci Oaxaca.“?
2. Zkuste upřesnit korelace iritačního indexu a životního cyklu destinace, kterou popisujete v Tab. č. 3. Jde ve skutečnosti vždy o takto popsany vzájemný vztah? Pokuste se ilustrovat na příkladech odlišně se vyvíjejících vztahů.
3. Četla jste některé podobné studie na hodnocení iritačního indexu? V čem se jejich výsledky shodovaly, v čem se naopak rozcházely?

Práci doporučuji k obhajobě.

Navržená výsledná známka: E - dobře

V Hradci Králové, dne 13. května 2016

podpis